

OIR

Open innovative resources
for distance learning

PROGRAM SZKOLENIA

Obszar tematyczny II: Projektowanie uniwersalne w nauczaniu zdalnym w kontekście potrzeb uczących się o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych

Moduł III.

Metody: opisowo-prezentacyjne, ćwiczeniowo-praktyczne

Temat: Osoby o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w kształceniu zdalnym

Autor: dr Katarzyna Rusinek

OIR

Open innovative resources
for distance learning

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

Università
degli Studi di
Messina

Universidad de Oviedo

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Lublin 2022

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the content which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O SZKOLENIU.....	4
1.1. Nazwa szkolenia	4
1.2. Analiza potrzeb szkoleniowych	4
1.3. Cele szkolenia.....	4
1.4. Adresaci szkolenia.....	6
1.6. Czas szkolenia.....	6
2. PROGRAM SZKOLENIA	7
2.1. Treści kształcenia	7
2.2. Harmonogram szkolenia.....	7
2.3. Środki i materiały dydaktyczne.....	8
2.4. Wykorzystane metody	8
2.5. Polecana literatura i źródła internetowe	8
3. SCENARIUSZE ZAJĘĆ	11
3.1. Specjalne potrzeby edukacyjne oraz główne zasady savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami	11
3.2. Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia ze spektrum autyzmu	14
3.3. Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – niepełnosprawność ruchowa i sensoryczna	17
4. MATERIAŁY DYDAKTYCZNE.....	20
4.1. Materiały dydaktyczne nr 1	21
4.2. Materiały dydaktyczne – prezentacja nr 1: Specjalne potrzeby edukacyjne	21
4.3. Materiały dydaktyczne – prezentacja nr 2: Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami.....	21
4.4. Materiały dydaktyczne – prezentacja nr 3: Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – charakterystyka wybranych grup	21

1.1. Nazwa szkolenia

Osoby o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w kształceniu zdalnym

1.2. Analiza potrzeb szkoleniowych

Obecna sytuacja epidemiczna, która wywołana została przez pojawienie się wirusa SARS-CoV-2 pod koniec 2019 roku, spowodowała liczne zmiany i utrudnienia w zakresie funkcjonowania człowieka praktycznie we wszystkich sferach jego życia i działania. Wprowadzenie stanu pandemii na całym świecie ograniczyło przede wszystkim kontakty międzyludzkie poprzez „zamknięcie” obywateli w domach. Sytuacja ta wymusiła również zmiany w edukacji - przejście z edukacji stacjonarnej na edukację zdalną, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kształcenie na odległość wymaga wykorzystania nowych narzędzi oraz stosowania zupełnie innych niż dotychczas metod nauczania. Spowodowało to konieczność doksztalcenia się w tym zakresie nie tylko nauczycieli, ale również dzieci i młodzieży szkolnej.

Wśród uczniów objętych kształceniem na odległość są również uczniowie o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Występujące u ucznia zaburzenia rozwojowe czy niepełnosprawność powodują konieczność dostosowania metod, technik, form pracy czy materiałów dydaktycznych również w kształceniu zdalnym. Można zatem uznać, że gruntowna wiedza na temat możliwości i ograniczeń w funkcjonowaniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest niezbędną do zaplanowania dla nich optymalnych warunków kształcenia, również na odległość.

1.3. Cele szkolenia

Cel główny

Wyposażenie uczestników szkolenia w wiedzę na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z różnego rodzaju niepełnosprawności lub zaburzeń rozwojowych, jak również wynikających z nich potrzeb i trudności w kształceniu zdalnym.

Cele szczegółowe

Uczestnicy szkolenia będą:

w zakresie wiedzy:

- znać definicję specjalnych potrzeb edukacyjnych;
- wymieniać grupy uczniów z SPE;
- znać główne zasady pracy z uczniami z SPE;
- znać specyfikę funkcjonowania wybranych grup osób z niepełnosprawnością czy zaburzeniami rozwojowymi;
- znać charakterystyczne trudności i potrzeby w zakresie kształcenia zdalnego uczniów z SPE;
- znać zasady savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami;
- wskazywać na wady i zalety kształcenia zdalnego uczniów z SPE.

w zakresie umiejętności:

- potrafili zidentyfikować specjalne potrzeby edukacyjne w zależności od rodzaju niepełnosprawności ucznia;
- potrafili identyfikować trudności ucznia wynikające z niepełnosprawności czy zaburzenia;
- potrafili dobrać odpowiednie metody i techniki nauczania dla ucznia z SPE;
- potrafili dostosować karty pracy do potrzeb ucznia z SPE;
- potrafili umiejętnie komunikować się z uczniami z SPE.

w zakresie postaw:

- rozumieć konieczność odpowiedniego dostosowania metod i technik kształcenia zdalnego wobec uczniów z SPE;
- potrafili odpowiednio zachować się wobec uczniów z SPE z uwzględnieniem zasad savoir-vivre'u.
- kreatywni;

potrafili współpracować z innymi ludźmi.

1.4. Adresaci szkolenia

Szkolenie przeznaczone jest dla wykładowców akademickich, nauczycieli z ogólnodostępnych i integracyjnych szkół podstawowych i ponadpodstawowych, studentów przygotowujących się do pracy z dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz słuchaczy studiów podyplomowych, którzy pragną podnieść swoje kompetencje w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Odbiorcami szkolenia są osoby, które chcą zdobyć wiedzę z zakresu specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz specyfiki funkcjonowania uczniów w zależności od rodzaju zaburzenia czy niepełnosprawności.

1.5. Forma realizacji szkolenia

W celu zapewnienia skuteczności szkolenia zaleca się jego realizację w grupie od 15 do 20 osób. Z założenia szkolenie prowadzone jest w formie zdalnej, ale możliwa jest również jego forma stacjonarna. Przyjęto, że zdalne szkolenie odbywa się na Platformie Moodle.

1.6. Czas szkolenia

Szkolenie trwa 4 godz. 30 min.

2. PROGRAM SZKOLENIA

2.1. Treści kształcenia

Podczas szkolenia słuchacze nabywają wiedzę na temat kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z uwzględnieniem edukacji zdalnej. Omawiane zagadnienia koncentrują się na trzech obszarach tematycznych.

Pierwszy z nich dotyczy podstawowej wiedzy z zakresu specjalnych potrzeb edukacyjnych, zwłaszcza rozumienia tego pojęcia, grup uczniów z SPE oraz podstawowych zasad pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W obszarze tym zaprezentowane zostaną również wybrane zasady postępowania wobec osób z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem zasad savoir-vivre.

Kolejne dwa obszary tematyczne związane są z charakterystyką funkcjonowania najbardziej reprezentatywnych grup uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wynikającą z ich zaburzeń czy niepełnosprawności. W ramach drugiego obszaru tematycznego uczestnicy szkolenia zdobędą wiedzę na temat niepełnosprawności intelektualnej oraz zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaś w ramach trzeciego obszaru zaprezentowane zostaną zagadnienia związane z niepełnosprawnością ruchową i sensoryczną. W ramach obu obszarów uczestnicy zajęć poznają również potrzeby i trudności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w kontekście kształcenia zdalnego.

2.2. Harmonogram szkolenia

Obszar tematyczny	Czas trwania
1. Specjalne potrzeby edukacyjne oraz główne zasady savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami.	1,5 godz.
2. Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – niepełnosprawność intelektualna oraz zaburzenia ze spektrum autyzmu.	1,5 godz.
3. Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – niepełnosprawność ruchowa i sensoryczna.	1,5 godz.

2.3. Środki i materiały dydaktyczne

Podczas szkolenia zostaną wykorzystane:

- komputer z Internetem
- platforma Moodle
- materiały dydaktyczne

2.4. Wykorzystane metody

- burza mózgów
- ćwiczenia praktyczne
- dyskusja
- wykład informacyjny
- objaśnienie

2.5. Polecana literatura i źródła internetowe

- Chrzanowska, I. (2015). *Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności*, Impuls: Kraków.
- Cohen J., *Praktyczny poradnik savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych*, United Spinal Association, tłum. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.
- Doroszevska, J. (1989). *Pedagogika specjalna*, t. 2, Wyd. Ossolineum: Wrocław.
- Gałęcki, P. i in. (2018). *Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych DSM-5*, American Psychiatric Association; Edra Urban & Partner: Wrocław.
- Kocejko, M. (2021). *Sytuacja dzieci z niepełnosprawnościami w czasie pandemii COVID-19 – analiza intersekcyjna*. Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka, 20(2).
- Korach, P. (2020). *Znaczenie wsparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnością ruchową w czasie pandemii* [w:] E. Domagała-Zyśk (red.), *Zdalne uczenie się i nauczanie a specjalne potrzeby edukacyjne. Z doświadczeń pandemii COVID-19*, Wydawnictwo Episteme: Lublin.
- Kułaga, A. (2020). *Zdalne nauczanie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym* [w:] E. Domagała-Zyśk (red.), *Zdalne uczenie się i nauczanie a*

specjalne potrzeby edukacyjne. Z doświadczeń pandemii COVID-19, Wydawnictwo Episteme: Lublin.

- Kostrzewski, J. (1997). *Ewolucja poglądów AAMR dotyczących niedorozwoju umysłowego: od Ricka Hebera (1959) do Ruth Luckasson i in. (1992)* [w:] J. Pańczyk (red.): *Roczniki Pedagogiki Specjalnej*, t. 8, Wyd. WSPS: Warszawa.
- Krakowiak, K. (red.) (2017). *Diagnoza specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży. Standardy, wytyczne oraz wskazówki do przygotowywania i adaptacji narzędzi diagnostycznych dla dzieci i młodzieży z wybranymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*, Wyd. ORE: Warszawa.
- Lewandowska, P. (2020). *Dostępność edukacji zdalnej dla uczniów z niepełnosprawnością słuchową w klasach IV–VIII* [w:] E. Domagała-Zyśk (red.), *Zdalne uczenie się i nauczanie a specjalne potrzeby edukacyjne. Z doświadczeń pandemii COVID-19*, Wydawnictwo Episteme: Lublin.
- Loska, M. (2008). *Niepełnosprawność ruchowa i jej konsekwencje dla rozwoju dziecka* [w:] D. Gorajewska (red.), *Wsparcie dziecka z niepełnosprawnością w rodzinie i w szkole*, Towarzystwo Przyjaciół Integracji: Warszawa.
- Łoskot, M. (2010). *Specjalne potrzeby edukacyjne wyzwaniem dla edukacji XXI wieku*. „Głos Pedagogiczny”, 20, 4–9.
- MEN (2010). *Jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi? Przewodnik*, Warszawa.
- Olechowska, A. (2016). *Specjalne potrzeby edukacyjne*, PWN: Warszawa.
- Olechowska, A. (2019). *Specjalne potrzeby edukacyjne w urzędowym dyskursie pedagogicznym*, Wyd. APS: Warszawa.
- Pisula, E. (2018). *Autyzm: przyczyny, symptomy, terapia*, Wydawnictwo Harmonia: Gdańsk.
- Prokopiak, A. (2017). *Uczeń z autyzmem*, Wyd. UMCS: Lublin.
- Sękowska, Z. (2001). *Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej*, Akademia Pedagogiki Specjalnej: Warszawa.
- Sochacka, K. (2012). *Specjalne potrzeby i specyficzne trudności* [w:] E. Awramiuk (red.), *Z problematyki kształcenia językowego*, T. IV, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku: Białystok.

- Zaremba, L. (2014). *Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci i młodzieży. Identyfikowanie SPR i SPE oraz sposoby ich zaspokajania*, Wyd. ORE: Warszawa.
- <https://prawo.vulcan.edu.pl/przegdok.asp?qdatprz=akt&qplikid=4384> [data dostępu: 14.12.2021]
- https://www.pfron.org.pl/fileadmin/News/Oddzialy/opolski/2018/06_czerwiec_2018/12_miyoradnik_Savoir-vivre/PFRON_O-08-062018_-_12_zal_1_Savoir-vivre-wobec-osob-z-niepelnosprawnoscia.pdf?utm_campaign=pfron&utm_source=df&utm_medium=download [data dostępu: 24.01.2022]
- http://niepelnosprawni.sggw.pl/MPIPS_Savoir_vivre.pdf [data dostępu: 24.01.2022]
- <https://kampus.umcs.pl>
- <https://jim.org/autyzm/czym-jest-autyzm/> [data dostępu: 16.12.2021]
- https://repozytorium.kul.pl/bitstream/20.500.12153/1376/1/Zdalne_uczenie_si%c4%99_repozytorium.pdf [data dostępu: 16.12.2021]
- <http://niepelnosprawni.pl/ledge/x/1053506> [data dostępu: 17.12.2021]
- <https://pedagogika-specjalna.edu.pl/surdopedagogika/dziecko-wada-sluchu-nauka-zdalna/> [data dostępu: 17.12.2021]

3. SCENARIUSZE ZAJĘĆ

3.1. Specjalne potrzeby edukacyjne oraz główne zasady savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe:

- uczestnicy znają definicje specjalnych potrzeb edukacyjnych;
- uczestnicy wymieniają grupy uczniów z SPE;
- uczestnicy znają główne zasady pracy z uczniami z SPE;
- uczestnicy znają zasady savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami;
- uczestnicy potrafią umiejętnie komunikować się z uczniami z SPE;
- uczestnicy potrafią odpowiednio zachować się wobec uczniów z SPE z uwzględnieniem zasad savoir-vivre;
- uczestnicy współpracują z innymi ludźmi.

Zadanie 1. Specjalne potrzeby edukacyjne

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- objaśnienie
- burza mózgów

- dyskusja

Czas trwania: 45 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiał dydaktyczny (prezentacja nr 1)

Przebieg szkolenia:

1. Uczestnicy logują się na Platformie Moodle na Big Blue Button w module III. Osoby o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w kształceniu zdalnym.
2. Prowadzący wita uczestników szkolenia i podaje jego temat.
3. Zapoznaje uczestników z zagadnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych (prezentacja nr 1 – Czym są specjalne potrzeby edukacyjne?).
4. Prowadzący prosi uczestników, by na podstawie przedstawionych definicji SPE w zakładce „Wspólne notatki” na zasadzie wolnych skojarzeń wpisywali propozycje grup uczniów, którzy ich zdaniem mają specjalne potrzeby edukacyjne.
5. Następnie prowadzący wymienia grupy uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na podstawie Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. (prezentacja nr 1 – Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).
6. Prowadzący wraz z uczestnikami wspólnie analizuje propozycje, które pojawiły się we „Wspólnych notatkach”, omawia ich zbieżność z zapisami z Rozporządzenia. Wskazuje również na te grupy uczniów z SPE, których w propozycjach zabrakło.
7. Prowadzący wymienia i omawia główne zasady pracy z uczniami z SPE (prezentacja nr 1 – Zasady pracy z uczniami posiadającymi specjalne potrzeby edukacyjne według A. Olechowskiej).
8. Następnie prowadzący prosi uczestników o wypowiedzi, którą zasadę uważają za najważniejszą i dlaczego. Następuje wspólna dyskusja i jej podsumowanie.

Zadanie 2. Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- pogadanka
- dyskusja
- ćwiczenia praktyczne

Czas trwania: 45 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiał dydaktyczny (prezentacja nr 2)

Przebieg szkolenia:

1. Prowadzący udostępnia uczestnikom zajęć prezentację nr 2 i krótko wyjaśnia, czym jest savoir-vivre.
2. Następnie na podstawie prezentacji nr 2 wymienia i omawia podstawowe zasady savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami.
3. Prowadzący dzieli uczestników na trzy grupy, następnie prezentuje im po kolei trzy scenki (materiały dydaktyczne - 1) i prosi, by każda grupa we „Wspólnych notatkach” zapisała, jak należy jej zdaniem zachować się w każdej z wymienionych sytuacji.
4. Następnie prowadzący przedstawia zasady zachowania się wobec osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami z uwzględnieniem savoir-vivre w oparciu o prezentację nr 2.
5. Prowadzący z uczestnikami omawia zapisane we „Wspólnych notatkach” propozycje zachowania się wobec osób z niepełnosprawnością i podsumowuje zajęcia.

3.2. Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia ze spektrum autyzmu

Cele szczegółowe:

- uczestnicy znają definicję i kryteria diagnostyczne niepełnosprawności intelektualnej według DSM-5;
- uczestnicy wiedzą, czym jest autyzm oraz znają kryteria diagnostyczne autyzmu według ICD-10;
- uczestnicy znają specyfikę funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami ze spektrum autyzmu;
- uczestnicy znają charakterystyczne trudności edukacyjne i potrzeby w zakresie kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu;
- uczestnicy wskazują na wady i zalety kształcenia zdalnego uczniów z SPE;
- uczestnicy potrafią zidentyfikować specjalne potrzeby edukacyjne w zależności od rodzaju niepełnosprawności ucznia;
- uczestnicy potrafią dobrać odpowiednie metody, techniki i środki dydaktyczne dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu;
- uczestnicy potrafią umiejętnie komunikować się z uczniami z SPE;
- uczestnicy rozumieją konieczność odpowiedniego dostosowania metod i technik kształcenia zdalnego wobec uczniów z SPE;
- uczestnicy potrafią współpracować z innymi ludźmi.

Zadanie 1. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- objaśnienie
- dyskusja

Czas trwania: 45 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiały dydaktyczne (prezentacja nr 3)

Przebieg szkolenia:

1. Uczestnicy logują się na Platformie Moodle na Big Blue Button w module III. Osoby o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w kształceniu zdalnym.
2. Prowadzący wita uczestników szkolenia i podaje jego temat.
3. Zapoznaje uczestników z wybranymi definicjami niepełnosprawności intelektualnej oraz z kryteriami diagnostycznymi tej niepełnosprawności według DSM-5 (prezentacja nr 3).
4. Następnie prowadzący charakteryzuje funkcjonowanie uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną, zwłaszcza w sferze orientacyjno-poznawczej, wskazując na możliwe trudności w edukacji szkolnej i sposoby ich przezwyciężenia poprzez odpowiedni dobór metod nauczania czy pomocy dydaktycznych.
5. Prowadzący wskazuje na podstawowe trudności oraz korzyści wynikające z kształcenia na odległość uczniów z niepełnosprawnością intelektualną (prezentacja nr 3). Prosi uczestników o ich własne przemyślenia i opinie na temat tej formy kształcenia zachęcając ich do wspólnej dyskusji.
6. Po dyskusji podsumowuje tą część zajęć.

Zadanie 2. Uczniowie z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- objaśnienie
- dyskusja

Czas trwania: 45 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiały dydaktyczne (prezentacja nr 3)

Przebieg szkolenia:

1. Prowadzący zapoznaje uczestników z ustaleniami terminologicznymi dotyczącymi zagadnienia autyzmu oraz z kryteriami diagnostycznymi tego zaburzenia według ICD-10 (prezentacja nr 3).
2. Następnie prowadzący wymienia symptomy zaburzeń ze spektrum autyzmu, które można zaobserwować u dzieci.
3. Na podstawie prezentacji nr 3 prowadzący wskazuje na możliwe trudności w edukacji szkolnej ucznia ze spektrum autyzmu oraz sposoby ich przezwyciężenia poprzez odpowiedni dobór metod i technik nauczania czy środków dydaktycznych.
4. Prowadzący wskazuje na podstawowe trudności oraz korzyści wynikające z kształcenia na odległość uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (prezentacja nr 3). Prosi uczestników o ich własne przemyślenia i opinie na temat tej formy kształcenia zachęcając ich do wspólnej dyskusji.
5. Na zakończenie prowadzący podsumowuje dyskusję uczestników.

3.3. Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – niepełnosprawność ruchowa i sensoryczna

Cele szczegółowe:

- uczestnicy znają definicje związane z niepełnosprawnością ruchową, uszkodzeniami wzroku czy słuchu;
- uczestnicy znają specyfikę funkcjonowania osób z niepełnosprawnością ruchową oraz sensoryczną;
- uczestnicy znają charakterystyczne trudności edukacyjne i potrzeby w zakresie kształcenia uczniów z niepełnosprawnością ruchową i sensoryczną;
- uczestnicy wskazują na wady i zalety kształcenia zdalnego uczniów z omawianymi niepełnosprawnościami;
- uczestnicy potrafią zidentyfikować specjalne potrzeby edukacyjne w zależności od rodzaju niepełnosprawności ucznia;
- uczestnicy potrafią dobrać odpowiednie metody, techniki i środki dydaktyczne dla ucznia z niepełnosprawnością ruchową i sensoryczną;
- uczestnicy potrafią umiejętnie komunikować się z uczniami z SPE;
- uczestnicy rozumieją konieczność odpowiedniego dostosowania metod i technik kształcenia zdalnego wobec uczniów z SPE;
- uczestnicy potrafią współpracować z innymi ludźmi.

Zadanie 1. Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- objaśnienie
- dyskusja

Czas trwania: 30 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiały dydaktyczne (prezentacja nr 3)

Przebieg szkolenia:

1. Uczestnicy logują się na Platformie Moodle na Big Blue Button w module III. Osoby o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w kształceniu zdalnym.
2. Prowadzący wita uczestników szkolenia i podaje jego temat.
3. Zapoznaje uczestników z wybranymi definicją niepełnosprawności ruchowej oraz z jej rodzajami (prezentacja nr 3).
4. Następnie prowadzący charakteryzuje funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością ruchową, zwłaszcza w sferze orientacyjno-poznawczej, wskazując na możliwe trudności w edukacji szkolnej i sposoby ich przezwyciężenia poprzez odpowiedni dobór metod nauczania czy środków dydaktycznych.
5. Prowadzący wskazuje na podstawowe trudności oraz korzyści wynikające z kształcenia na odległość uczniów z niepełnosprawnością ruchową (prezentacja nr 3). Prosi uczestników o ich własne przemyślenia i opinie na temat tej formy kształcenia zachęcając ich do wspólnej dyskusji.
6. Po dyskusji podsumowuje tę część zajęć.

Zadanie 2. Uczniowie z niepełnosprawnością słuchu

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- objaśnienie
- dyskusja

Czas trwania: 30 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiały dydaktyczne (prezentacja nr 3)

Przebieg szkolenia:

1. Prowadzący zapoznaje uczestników z ustaleniami terminologicznymi dotyczącymi zagadnienia uszkodzenia słuchu (prezentacja nr 3).
2. Następnie prowadzący charakteryzuje trudności w funkcjonowaniu dzieci z uszkodzeniem słuchu, które można zaobserwować zwłaszcza w zakresie funkcjonowania poznawczego.

3. Na podstawie prezentacji nr 3 prowadzący wskazuje na możliwe trudności w edukacji szkolnej ucznia z niepełnosprawnością słuchu oraz sposoby ich przezwyciężenia poprzez odpowiedni dobór metod i technik nauczania czy środków dydaktycznych.
4. Prowadzący wskazuje na podstawowe trudności oraz korzyści wynikające z kształcenia na odległość uczniów z niepełnosprawnością słuchu (prezentacja nr 3). Prosi uczestników o ich własne przemyślenia i opinie na temat tej formy kształcenia zachęcając ich do wspólnej dyskusji.
5. Prowadzący podsumowuje dyskusję uczestników.
6. Na zakończenie prowadzący na podstawie prezentacji nr 3 podaje, jak nauczyciel powinien przygotować się do nauki zdalnej w środowisku dzieci z wadą słuchu.

Zadanie 3. Uczniowie z niepełnosprawnością wzroku

Metody dydaktyczne:

- wykład informacyjny
- objaśnienie
- dyskusja

Czas trwania: 30 min.

Środki i materiały dydaktyczne:

komputer z Internetem, Platforma Moodle, materiały dydaktyczne (prezentacja nr 3)

Przebieg szkolenia:

1. Prowadzący zapoznaje uczestników z ustaleniami terminologicznymi dotyczącymi zagadnienia uszkodzenia wzroku (prezentacja nr 3).
2. Na podstawie prezentacji nr 3 prowadzący wskazuje na możliwe trudności w edukacji szkolnej ucznia niepełnosprawnością wzroku oraz sposoby ich przezwyciężenia poprzez odpowiedni dobór metod i technik nauczania czy środków dydaktycznych.
3. Prowadzący wskazuje na podstawowe trudności oraz korzyści wynikające z kształcenia na odległość uczniów z niepełnosprawnością wzroku (prezentacja nr 3). Prosi uczestników o ich własne przemyślenia i opinie na temat tej formy kształcenia zachęcając ich do wspólnej dyskusji.
4. Na zakończenie prowadzący podsumowuje dyskusję uczestników.

4. MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Obszar tematyczny III: Projektowanie uniwersalne w nauczaniu zdalnym w kontekście potrzeb uczących się o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych

Moduł III.

Metody: opisowo-prezentacyjne, ćwiczeniowo-praktyczne

Temat: Osoby o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych w kształceniu zdalnym

Autor: dr Katarzyna Rusinek

OIR

Open innovative resources
for distance learning

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

Università
degli Studi di
Messina

Universidad de Oviedo

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Lublin 2022

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the content which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

4.1. Materiały dydaktyczne nr 1

Jak zachowałbyś się w przedstawionych sytuacjach?

1. Jesteś na stacji i czekasz na pociąg. Obok Ciebie staje osoba z niepełnosprawnością ruchową na wózku inwalidzkim. Chce jechać tym samym pociągiem, który właśnie podjeżdża na peron. Chcesz jej pomóc.
2. Stoisz przed przejściem dla pieszych na ruchliwej ulicy i czekasz na światło zielone. Obok Ciebie zatrzymuje się osoba niewidoma z białą laską w ręku. Światło zmienia się na zielone.
3. Jesteś pracownikiem banku i pracujesz w obsłudze klienta. Do Twojego stanowiska podchodzi osoba z aparatem słuchowym. Pyta Cię o możliwość założenia konta, ale Jej mowa jest bardzo niewyraźna. Co robisz?

4.2. Materiały dydaktyczne – prezentacja nr 1: Specjalne potrzeby edukacyjne

(zamieszczono w dodatkowym załączniku)

4.3. Materiały dydaktyczne – prezentacja nr 2: Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami

(zamieszczono w dodatkowym załączniku)

4.4. Materiały dydaktyczne – prezentacja nr 3: Funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – charakterystyka wybranych grup

(zamieszczono w dodatkowym załączniku)

Grafika na stronie tytułowej:

<https://pl.smiletemplates.com/word-templates/using-ipad/05073/>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

